

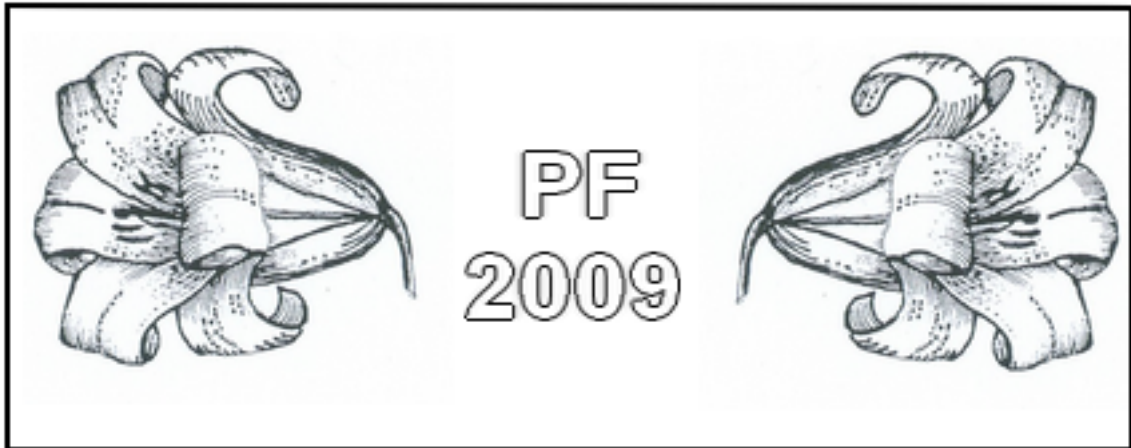
Zpravodaj pěstitelů lilií SZO ČZS **MARTAGON**

martagon

4

2008

L I L I Á Ř

Z obsahu

Složení výboru SZO ČZS MARTAGON	2
Aktuálně z naší organizace	2
Slovo matrikáře (<i>Jiří Svoboda</i>)	3
Pozvánka na výroční členskou schůzi 10. ledna 2009	3
SZO MARTAGON na internetu (<i>Václav Vinčálek</i>)	3
Výstava lilií v Praze – Čakovicích (<i>Václav Vinčálek</i>)	6
Výstava lilií Rakovník 2008 (<i>Alexandra Hloušková</i>)	7
7. ročník výstavy Květy - Volyně 2008 (<i>Jiří Kovář</i>)	9
Zhodnocení výstavy lilií Hodonín 2008 (<i>Jaromír Rezek</i>)	11
Výstava LILIUM Brno v Rožnově pod Radhoštěm (<i>Bohumil Fridrich</i>)	12
Výstava lilií na zámku v Žirovnici v roce 2008 (<i>Václav Tyle</i>)	13
Výstava „Květy 2008“ v Lysé nad Labem (<i>Petr Šrůtka</i>)	15
Květy na zámku 2008 (<i>Zdeněk Seidl a Vladimír Pernica</i>)	18
Už jste šupinovali orientpety? (<i>Tomáš Sehnoutka</i>)	19
Odrůdy světového sortimentu lilií na céděčku	20

(*Za obsahovou a věcnou správnost příspěvků odpovídají autoři.*)

Liliář - informativní zájmový zpravodaj pěstitelů lilií specializované základní organizace Českého zahrádkářského svazu MARTAGON Praha – číslo 4/2008 (pořadové číslo 169 - vydáno v listopadu v roce 2008, ročník 42).

Složení výboru SZO ČZS MARTAGON

Předseda: Vratislav Novák, Hrdinova 275, 196 00 Praha 9 – Čakovice
Telefon 266 312 080

Místopředseda, matrikář: Ing. Jiří Svoboda, Evropská 92, 160 00 Praha 6
e-mail: jiri.svo@vurv.cz

Jednatel: Jiří Hloušek, e-mail: hlojir@centrum.cz

Hospodář, pokladník: Jindra Halašová

Zapisovatel: RNDr. Tomáš Sehnoutka

Členové výboru:

RNDr. Karel Veres, e-mail: karel.veres@centrum.cz
Pavel Petrlík

Klubové výstavy: Jiří Hloušek, Jiří Kovář

Redaktor Liliáře, distribuce zpravodaje:

(příspěvky k otištění zasílejte na adresu)

Jiří Kovář, Na Vyhlídce 624, 387 01 Volyně
e-mail: jiri.kovar@martagon.cz

---

www.martagon.cz

Internetové stránky organizace připravuje: Ing. Václav Vinčálek
e-mail: vaclav.vincalek@martagon.cz

Revizor: Ing. Roman Klíma

Aktuálně z naší organizace

Oznamujeme členům, že si mohou vyzvednout (pokud tak už neučinili) nové členské průkazy naší organizace přímo na členských schůzích. Tyto legitimace jsou opatřeny podpisem předsedy a razítkem MARTAGONU.

Při schůzi si mohou naši kmenoví členové vyzvednout u hospodářky také členské známky.

Upozornujeme šlechtitele, aby nabídku semen lilií do zásilkové burzy roku 2009 dodali na adresu: Pavel Petrlík, Verněřov 205, 352 01 Aš, nejpozději do konce ledna 2009. Jedna porce dobře označených a přečištěných semen by měla obsahovat cca 20 až 30 ks.

Všem našim členům a dalším příznivcům MARTAGONU přejeme radostné prožití svátků vánočních a v novém roce 2009 jen to nejlepší a samozřejmě mnoho krásných květů lilií.

Slovo matrikáře

Jiří Svoboda

Vážení přátelé, především bych chtěl poděkovat všem našim členům, kteří včas zaplatili účelový členský příspěvek MARTAGONU 120,- Kč na rok 2008. Bohužel je stále ještě mnoho těch, kteří do 7. 11. 2008 nezaplatili. Jedná se o př. *Benčíč P., Beránek M., Beranová H., Bíža V., Bláha M., Březinová I., Buchetková M., Dlab V., Dobiášová V., Drábková V., Dvořáková J., Enderle Fr., Fellnerová J., Fliegerová M., Frýdlová J., Hesoun J., Chládková R., Chráska V., Ištok M., Jelínek Z., Kabelka R., Kakosová I., Kiedroň H., Kloučková L., Kmoch Vl., Kolařík J., Kořínková V., Košťálik St., Magdíková J., Marafkó St., Marešová D., Mareš J., Mego A., Merta P., Miller J., Nohejlová Vl., Orlíček J., Plačková B., Pohl R., Prokúpková J., Říha Vl., Skružná R., Slavíková Monika, Stodolová I., Svobodová E., Szalai A., Szumová A., Šimonová J., Šmatlák J., Špatenka K., Štverák M., Tomanová Bl., Turčianský D., Urbanová A., Vajgent Bl., Valentová N., Veselá A., Veselá Vl., Vítková E., Vojtová M., Vyšvařil M., Widerski R. a Zima Vl.* Věřím, že tito naši členové pouze zapomněli a po mém upozornění urychleně vše napraví. V případě, že jste již zaplatili a jste v uvedeném seznamu, prosím, kontaktujte mne na mob. 774 988 906 nebo na e-mail: jiri.svo@vurv.cz.

Děkuji

Pozvánka

Výroční členská schůze se koná v sobotu **10. ledna 2009 v 9 hod.** v Krajinově posluchárně (2. patro) Přírodovědecké fakulty UK, Benátská ul. č. 2 v Praze.

Doprava: Metro B, stanice Karlovo náměstí (výstup východem Na Moráni), dále pěšky cca 5 minut směr Nusle. Nebo možno využít tramvaje č. 18, 24 do stanice Botanická zahrada – Na Slupi.

Program: Úvod, spolkové záležitosti. Zprávy za minulý rok. Volba nového výboru. Přestávka – tombola. Promítání obrázků lilí (ukázky z výstav, zahrad apod.). Různé, návrhy, přátelská beseda, diskuze, závěr.

(Poznamenejte si termíny dalších členských schůzí: 28. března a 17. října 2009)

SZO MARTAGON na internetu

Václav Vinčálek

Vznik internetových stránek SZO MARTAGON se datuje na konec roku 2004. Na říjnové schůzi toho roku bylo schváleno jejich zřízení a v diskusi navržena základní struktura rubrik. Stránky byly otevřeny ze dvou hlavních důvodů. Prvním z nich bylo poskytovat pěstitelům a šlechtitelům informace, kterými by si rozšiřovali své odborné znalosti o lilích. Druhým důvodem bylo

informovat jak členy spolku, tak širší veřejnost o činnosti organizace a šířit povědomí o jejích aktivitách.

Za dobu existence, tj. asi za 4 roky, navštívilo stránky více než deset tisíc zájemců. (K 8. listopadu 2008, tj. k datu napsání tohoto příspěvku, to bylo přesně 10 525 návštěv).

Nejprve uveďme pár informací pro ty, kteří nemají přístup k internetu a dosud neměli možnost se sami s obsahem stránek seznámit.

Stránky SZO MARTAGON jsou členěny do několika částí.

V rubrice „SZO MARTAGON se představuje“ jsou podány údaje o historii vzniku i o současné činnosti organizace. Jako zatím jediná tato rubrika existuje ve třech jazykových mutacích – v češtině, angličtině a němčině.

Rubrika „Klasifikace a třídění lilií“ byla zřízena ve snaze poskytnout zájemcům přesné informace o klasifikaci botanických lilií a třídění hybridů. V současné době plní své poslání jenom částečně a původnímu záměru zůstává dlužna snad nejvíce ze všech rubrik.

V rubrice „O liliích“ se soustřeďují jednak informace o pěstování lilií, jednak různé zajímavosti o těchto květinách. I tato rubrika by si zasloužila větší pozornost autorů.

V rubrice „Přehled akcí“ nalezne návštěvník jednak informace o akcích chystaných SZO MARTAGON, jednak informace o akcích všeobecně zajímavých pro zahrádkáře. Jsou zde shromážděny též základní údaje o akcích již uskutečněných.

Dvě rubriky „Členství a přihláška do SZO MARTAGON“ a „Kontaktní adresy“ podávají organizační informace a pokyny jak pro stávající členy, tak pro nové zájemce o členství.

V rubrice „Časopis Liliář“ jsou k dispozici archivní čísla tohoto našeho zpravodaje počínaje rokem 2000. Spolu s tím je uveřejněn soupis významnějších příspěvků v řazení podle obsahu.

Rubrika „Zajímavé odkazy“ byla zřízena se záměrem upozornit čtenáře na ty internetové stránky, které jsou z hlediska lilií zajímavé. Dlužno poznamenat, že moderní internetové vyhledávače velmi dobře suplují funkci podobných rubrik, a proto nad další existencí „Zajímavých odkazů“ visí otazník.

Populární je rubrika „Nová fotogalerie“. Její základ tvoří snímky od členů SZO MARTAGON. Některé z fotografií byly pořízeny již digitálně, jiné vznikly skenováním analogových předloh. Jak různost technických postupů, tak fotografická zdatnost autorů se samozřejmě odráží v kvalitě snímků. O současném rozsahu fotogalerie a plánech na její zdokonalení je pojednáno dále.

Vedle uvedené struktury je na www.martagon.cz ještě k dispozici samostatný oddíl, kde mohou pěstitelé nabídnout své výpěstky jiným zájemcům. Zde se nachází též rubrika „Burza liliových cibulí“, v níž jsou od roku 2006 uveřejňovány nabídky cibulí, o které se chtějí členové SZO MARTAGONU podělit s ostatními.

Celkový kabát stránek se za dobu své existence příliš nezměnil, avšak obsah narostl obrovsky. Stalo se tak především díky již zmíněné rubrice „Nová fotogalerie“. V současné době je v této galerii k prohlédnutí přes čtyři a půl tisíce fotografií. Převážně jde o snímky lilií – 3 540 fotografií. Další záběry jsou z různých akcí pořádaných SZO MARTAGON nebo z akcí, na kterých se MARTAGON organizačně či jinak podílel.

Snímky lilií jsou uspořádány tak, aby hledání v nich bylo co nejpřehlednější. Hledanou lilii si můžete nalézt buď podle názvu v abecedním rejstříku, nebo v „podrubrikách“ členěných podle mezinárodně uznávaného zahradnickému třídění. Obdobně můžete hledat i podle autorů snímků. U všech snímků jsou k dispozici údaje o autorovi snímku, ve velkém počtu též informace o rodičích, o zatřídění, o šlechtitelích odrůdy apod. V mnoha případech je u snímku přímo zařazena vazba na zázpis v Mezinárodním registru lilií (IRL - International Lily Register). Nově je možné ke snímku přidávat potřebnou průvodní informaci – např. u botanických lilií jejich originální popis apod.

Dosavadní život internetových stránek SZO MARTAGON je provázen obtížemi, s jakými se potýkají organizátoři většiny podobným projektů. Při zrodu stránek vytvořili zájemci o toto nové medium pracovní skupinu, která si vzala za úkol starat se o rozšiřování náplně a dohlížet na věcnou správnost zveřejňovaných informací. Původní nadšení u většiny členů skupiny rychle vyprchalo především kvůli časové náročnosti takové spolupráce. Bohužel se absence součinnosti s odborníky projevuje v kvalitě a přesnosti zveřejňovaných informací, např. u názvů odrůd ve fotogalerii. Rádi bychom, aby snímky ve fotogalerii byly svým způsobem referenčním podkladem. Měly by pěstitelům poskytnout vodítko při určování odrůd, u kterých si nejsou jisti jejich původem.

Shora uvedený počet návštěv na stránkách www.martagon.cz dává tušit, že mezi návštěvníky nejsou jenom členové organizace, ale že stránky našly daleko širší publicitu. Snad se bude zdát nadnesené konstatování, že díky internetovým stránkám se SZO MARTAGON stává i mezinárodně známou organizací. Z konkrétních ohlasů víme, že stránky bedlivě sledují např. i v Austrálii. Jeden z čtenářů, který nezná ani slovo česky, používá k převodu vybraných pasáží z Liliáře do angličtiny automatický překladač. Samozřejmě, že kvalita takového převodu těžko snese jakékoliv profesionální měřítko. Za zamyšlení proto jistě stojí námět, aby závažnější příspěvky z Liliáře byly překládány do angličtiny.

Hodnotit kvalitu stránek a míru plnění původních záměrů nepřísluší autorovi těchto řádků. Občasná pochvalná vyjádření a vesměs pozitivní kritické náměty si lze snad vykládat jako určitý stupeň spokojenosti a souhlas s pokračováním práce.

Jsme si vědomi toho, že pro určitou část členů SZO MARTAGONU je internet stále ještě fenomén více méně imaginární. Potěšitelné je, že ani z této

strany se neozývají pochybnosti o smyslu a účelnosti vlastních internetových stránek.

Co chceme v blízké budoucnosti realizovat? Především se zaměříme na jazykové mutace hlavních informací. Jména všech rubrik a jejich stručný obsah budou k dispozici v angličtině a němčině. S tím spojíme i uspořádání a redukci rubrik. Obsahově doplníme rubriku „Klasifikace a třídění lilií“ o správné a přesné informace o botanických liliích. Dále se zaměříme na nové členění archivu Liliáře, neboť značný rozsah některých čísel může činit obtíže těm, kteří nemají rychlé připojení k internetu. Následně se věnujeme úpravě grafické podoby stránek. Jistě to nejsou plány málo ambiciózní. Proto přivítáme každého, kdo by s jejich realizací pomohl.

Výstava lilií v Praze – Čakovicích

Václav Vinčálek

Čakovice jsou dnes již městskou částí Prahy. První zmínka o původní vsi se prý objevuje už v zakládací listině kapituly Vyšehradské z roku 1088. Originál listiny se nedochoval, avšak existují ne zcela věrohodné opisy vzniklé o sto, resp. dvě stě let později. Spolehlivá písemná zpráva o Čakovicích pochází z poloviny čtrnáctého století, kdy pražský měšťan Václav Bořita prodal jeden ze tří čakovických dvorů Václavovi z Knína. Rovněž je jisté, že již v roce 1352 stál v Čakovicích první kostel zasvěcený sv. Remigiovi. V průběhu dějin střídaly Čakovice majitele. V polovině devatenáctého století zakoupil čakovický velkostatek baron Alexander Schoeller, který zde záhy vystavěl cukrovar, přestavěl zámek, upravil park a vůbec se zasloužil o rozvoj obce. Další velký rozvoj pak Čakovice zaznamenaly ve století dvacátém, zejména v souvislosti s rozvojem leteckého, elektrotechnického a automobilního průmyslu. V roce 1968 se obec stala součástí Prahy.

A právě v Čakovicích proběhla ve dnech 24. až 25. června 2008 první výstava lilií, kterou ve spolupráci s Klubem seniorů uspořádali členové SZO MARTAGON – Karel Utratil, Václav Tyle a Vratislav Novák. Výstava se konala v prostorách zmíněného Klubu seniorů a přes letošní pozdější kvetení lilií se zde sešlo úctyhodných 55 odrůd lilií. Z nich bylo 11 ze zahrady K. Utratila, 14 od V. Tyleho a 30 odrůd přinesl V. Novák.

Během výstavy nebyla organizována žádná oficiální soutěž. Přestože celá akce neměla příliš rozsáhlou publicitu, navštívilo ji hodně zájemců. Ty nejvíce zaujaly květy *Lilium pardalinum* a LA-hybridu 'Freya', které vypěstoval K. Utratil, stejně jako květy 'White Pixel' a Griesbachova semenáče od V. Tyleho. Mimořádnou pozornost budila mohutná lodyha *Lilium regale* s více než 30 květy a poupaty vypěstovaná Vratislavem Novákem. V kolekci posledně zmíněného vystavovatele poutala velkou pozornost též kytice hybridu 'Red Alert' a nechyběla ani lodyha kultovní *Lilium martagon*.

Nápad př. Utratila na uspořádání výstavy v Čakovicích se ukázal jako šťastný a podnětný. Ambice vystavovatelů směřují k obnovení tradice pražských výstav lilií. Měly by k tomu posloužit restaurované prostory shora zmíněného čakovického zámku.

Přestože první čakovická výstava měla spíše komorní charakter, splnila své poslání v propagaci lilií a v propagaci naší organizace – SZO MARTAGON. Organizátoři si bezesporu zaslouží uznání a poděkování. Ti, kteří se o výstavě nedozvěděli a nebo ji z nějakých důvodů nemohli navštívit, se mohou s částí exponátů seznámit ve fotogalerii na internetových stránkách www.martagon.cz.

Výstava lilií Rakovník 2008

Alexandra Hloušková

Letošní výstava v Rakovníku opět představila ty nejkrásnější lilie v tradičním termínu, kterým je první prázdninový víkend. O krásu, vůni a radost se přijelo podělit devět vystavovatelů, kteří přivezli přes 400 lodyh ve 180 odrůdách. Vystavovali naši členové J. Basík, J. Bendová, J. Hloušek, J. Pošvecová, V. Novák, P. Petrlík, B. Reisová a T. Sehnoutka, jejichž expozice lilií byly doplněny méně známými rostlinami z Botanické zahrady Střední zemědělské školy Rakovník. Výstava se konala opět ve velmi pěkném prostředí v Rabasově galerii. Lilie originálně aranžovala J. Lavíčková. Výstavu navštívilo necelých pět set diváků, kteří v anketě vybrali nejkrásnější lilii. Také odborná porota posoudila vystavené exponáty a určila ty nejvyšší kvality lilie ve více kategoriích. Ceny pro vítěze zajistil grant města Rakovník. Děkujeme.

Botanická zahrada Szeš Rakovník vystavovala vzácnou KALU ETHIOPSKOU z venkovní výsadby, HYMENOCALLIS CALATHINA z Peru a Pochodňovou lilii TRITOMA SP. z Afriky.

Velmi pěkná expozice J. Basíka přitahovala pozornost. Jeho RED ALERT ocenili návštěvníci nejvíce hlasy. Porotu zaujal ARCACHON a GOLDEN TYCON. Nádherné byly lilie OT-hybridů, konkrétně odrůdy ALYSSEE a GO FOR GOLD.

P. Petrlík dovezl jedinou botanickou lilii *L. martagon* var. *cattaniae*. U návštěvníků nejvíce bodovala odrůda BRUNSWIEK, porota ocenila semenáč asijského hybridu s vybočenými květy.

J. Bendová přivezla atraktivní ORANGE PIXIE, která zaujala porotu i laickou veřejnost. Velmi se také líbily odrůdy LOLLY POP a FIRST CROWN.

V expozici J. Hlouška nejvíce upoutaly aurelián hybridy. U návštěvníků uspěla nápadná SKORICE, růžová LILIANA, pěkně tvarovaný ELIŠČIN FAVORIT a velký BEGAGLOCKE. Porota udělila cenu semenáči 4WAY a orienpetu GLUHWEIN.

Expozice V. Nováka opět nadchla. Tak velké lodyhy nikdo jiný nevozí. Každého upoutal obrovský PINK PERFECTION, který si právem odnesl cenu

města Rakovník. Dále to byl perfektní exponát FANFARE a zdravá odrůda ZLATÁ PRAHA. Na první pohled zaujaly nové semenáče a odrůda LA-hybridu SUNCREST.

B. Reisová přivezla asijský hybrid s názvem JOSEF MATÁSEK, který již není na výstavách moc vidět. Od poroty získala cenu za YELLOW TIGER, diváky oslovil GOLDEN SPLENDOR.

Čtyři ocenění od poroty se podařilo získat J. Pošvecové, která se poprvé představila na rakovnické výstavě. Diváci vybrali půvabný SATIN SLIPPERS a WHITE PIXIE.

T. Sehnoutka si odnesl cenu poroty za kolekci novošlechtění orientálních hybridů SAN REMO x ROYAL SPLENDOR. Také jeho zkřížení orientálek JARUNA x ROYAL SPLENDOR přitahovalo pozornost návštěvníků.

Na závěr bych chtěla poděkovat všem vystavovatelům, kteří dovezli svoje lilie a podělili se s námi o svou radost a velice potěšili návštěvníky výstavy. Dík patří také porotcům (P. Šrůtka, P. Hošek, B. Reisová) a pořadatelům (I. Chmelík, J. a A. Hloušekovi, L. Leišová, J. Svoboda). Srdečně zvu všechny členy na výstavu v roce 2009.

Výsledky soutěží

Asijské hybridy Ia bez rozdílu barev

1. 'Orange Pixie' (J. Bendová)
2. 'Avignon' (J. Pošvecová)
3. 'White Pixie' (J. Pošvecová)

Asijské hybridy Ib, Ic bez rozdílu barev

1. 'Pegas' (J. Pošvecová)
2. Ib semenáč oranžovo červený (P. Petrlík)
3. 'Yellow Tiger' (B. Reisová)

LA-hybridy bez rozdílu barev

1. 'Archacon' (J. Basík)
2. 'Suncrest' (V. Novák)
3. 'Golden Tycon' (J. Basík)

Trubkovité hybridy VIa, VIb bez rozdílu barev

1. 'Fanfare' (V. Novák)
2. 'Skořice' (J. Hloušek)
3. Aurelian 11/04 (J. Hloušek)

Henryi hybridy a sunburst typy

1. 4WAY semenáč bílý (J. Hloušek)
2. Semenáč 30/037 (J. Hloušek)
3. 'Zlatá Praha' (V. Novák)

Orienpety

1. 'Gluhwein' (J. Hloušek)
2. 'Scheherezade' (J. Hloušek)
3. 'Go For Gold' (J. Basík)

Cena města Rakovníka: 'Pink Perfection' (V. Novák)

Cena poroty: Kolekce semenáčů orientálních hybridů (T. Sehnoutka)

Cena K. Vereše za odrůdy 'Citronella', 'Pegas', 'Satin Slippers' (J. Pošvecová)

Cena návštěvníků: 'Red Alert' (J. Basík)

Cena organizace LILIUM Brno: 4WAY semenáč bílý (J. Hloušek)

Cena organizace LILIE Hodonín: 'Pink Perfection' (V. Novák)

7. ročník výstavy Květy – Volyně 2008

Jiří Kovář

Výstava se uskutečnila o volyňské pouti v tradičním termínu, kterým bývá vždy druhá neděle v měsíci srpnu, což letos vyšlo na 10. srpna. Otevřeno jsme měli v sobotu (10-20 hodin) a v neděli (9-17 hodin) ve staré renesanční radnici na náměstí. K dispozici byly tři výstavní místnosti a přilehlé chodby, a tak stěžejní květiny lilie, mečíky a jiřiny měly každá svou místnost.

Než se zmíním o vystavených liliích, rád bych vyzdvihl pečlivě připravenou kolekci luxusních odrůd mečíků vystavovanou známou dvojicí Josef Kříž a Marie Slavíková z Žirovnice, resp. Horní Vsi.

Velké množství mečíků v počtu 210 stvolů v 97 sortách dodal Karel Macek z Teplic.

Opět jsme si ověřili u návštěvníků výstavy velkou popularitu jiřin, které vystavovali přátelé Svatopluk Masopust ze Lnář, Vratislav Novák z Prahy - Čakovic a Josef Ribij z Předslavic u Volyně.

Další vystavovatelé Stanislav Brůha z Velkého Borku u Mělníka (též měl na starosti hlavní aranže), Miloš Svoboda z Nové Pece u Lipna, Božena Reisová z Prahy, Jana Pošvecová z Tábora a Jiří Kovář z Volyně vystavili různý sortiment kytek včetně ojedinělých odrůd lilií. Jmenovat lze kupř. druhy *Anemone*, *Astilbe*, *Cotula*, *Crocoshia*, *Dianthus*, *Eucomis*, *Galtonia*, *Liatris*, *Penstemon*, *Yucca*. Tyto květiny zdobily především chodby radnice.

B. Reisoová připravila na počítači nové jmenovky i popisky jednotlivých exponátů v novém pojetí. Spolu s př. Petrem Šrůtkou, který pomáhal organizačně, kde bylo třeba, výstavu nafotili a připravili „cédéčko“. Vstupenky jsme měli orazítkovány novým logem organizace MARTAGON. Naše členka Hana Rufferová obohatila výstavu originálními ukázkami háčkovaných klobouků, což s povděkem oceňovaly především ženy. Návštěvníci byli opět velmi spokojeni a na anketní lístky připisovali slova chvály. Za všechno snad hovoří zápis jedné návštěvnice, která napsala: „prostě jedním slovem NÁDHERA!“ Výstavu doplnily obrazy malířů z regionu: Valentin Horba, Miroslav Chvosta, Jaroslav Chytrý a Jaromír Vávru. Snad se nezmýlím, když napíšu, že naši vystavovatelé byli s pouťovou atmosférou a s pobytem ve Volyni spokojeni. I přes pracovní vytížení jsme si čas na společné přátelské

posezení vždy našli. Děkuji zdvořile všem, kteří na výstavě participovali a napomohli tím k jejímu úspěchu u diváků.

Co se týká vystavených lilií, kterých se v tomto pozdním čase sešlo poměrně dost, měli hlavní slovo tito liliáři. Přítel Václav Jošt z Heřmanova Městce poslal na 70 odrůd lilií. Jeho sortiment obsahoval 31 různých OT-hybridů (např. 'American West', 'Avocado', 'Caravan', 'Friso', 'Gluhwein', 'Holland Beauty', 'Nymph', 'Robert Swanson', 'Satisfaction', 'Quintessence', 'Yelloween', 'Zagora' apod.), 17 ks asijských hybridů ('Bali Hai', 'Cathedral Windows', 'Český Krystal', 'Eros', 'Eurydike', 'Filigree', 'Iona', 'Karen North', 'Olina', 'Patritia Pride', 'Peggy North' apod.), 8 ks trubkovitých hybridů a aureliánů ('Dreamcatcher', 'Fanfare', 'Herena', 'Herald Angel White', 'Uno', 'Zlatá Praha'...), a to vše doplňovaly LA-hybridy ('Timaru'...), AT-hybridy ('Silky Belles'), AO-hybridy ('Fuego Crown', 'Sunny Crown'), LT-hybridy ('Easter Dawn', 'Easter Morn'), LO-hybridy ('Prince Promise') a orientálky ('Dassa', 'Merostar', 'Trento'). Jako poutač jsme také mohli vystavit velký barevný plakát s vyobrazením holandských odrůd lilií, který nám př. Jošt daroval.

Kdo někdy organizoval výstavu květin, velmi dobře ví o prožívání chvil nejistoty a stresu před výstavou. Budou květiny, či nebudou? Co vystavíme? Kdo přijede a kdo účast na poslední chvíli odřekne? Rád bych ocenil přístup a podporu př. Jošta směrem k volyňské výstavě. Aby mne trochu uklidnil, poslal mi předem seznam lilií, které měl pro naši výstavu připravené v chladírně. „Jsou to ukázky různých odrůd z pozdní výsadby a malých cibulí. Myslím, že i tak přijdou vhod“, napsal mi př. Jošt a ještě dodal. „Přeji pevné nervy a hodně úspěchů“.

Dalším vystavovatelem lilií byl Petr Hošek z Boru. Mezi odrůdami 'Tetra Black Beauty', 'Shikayama', 'Beauty Rose' a 'LeVern Freimann' (odrůda s tmavými nektariemi) vévodil vysoký tetraploid 'Arabesque', který vyhrál anketu návštěvníků s velkým náskokem.

Pavel Petrlík z Aše připravil pěknou skladbu výstavních kousků lilií známých odrůd 'Anastasia', 'Arabesque', 'Caramba', 'Citronella', 'Northern Beauty', 'Red Twinkle', 'Suverén', 'The Empress' a další.

Jaroslava Bendová (také z Aše) opět potvrdila, že si umí své lilie na výstavu dobře připravit. Jak je vidět z výsledků ankety, zabodovala s odrůdou červeného asijského hybridu 'Embrun', možná i proto, že lilií tohoto typu na výstavě moc nebylo. Dále vystavila 'Elusive', 'Leslie Woodriff', 'Orange Star', 'Sarabande', 'Scheherezade', 'Starburst Sensation', 'Vern's Beauty'.

<u>Výsledky ankety návštěvníků o nejhezčí květinu:</u>				počet hlasů
1.	Arabesque	lilie	P. Hošek	42
2.	Embrun	lilie	J. Bendová	18
3.	Spartakus	jiřiny	V. Novák	17
4.-5.	Tomo	jiřiny	S. Masopust	15
	Čeřínek	mečíky	J. Kříž a M. Slavíková	

6.-7.	Olina	lilie	V. Jošt	13
	Aluna Clair Obscur	jiřiny	S. Masopust	
8.	Česílko	mečíky	J. Kříž a M. Slavíková	12
9.	Simons Honor	jiřiny	S. Masopust	11
10.	Timaru	lilie	V. Jošt	10

Anketa byla dobrovolná, hlasovalo 290 návštěvníků.

Již několik let se mluví o rekonstrukci interiérů staré volyňské radnice. Pozorní diváci naší výstavy jistě nepřehlédli, že se v omítce na různých místech objevily archeologické sondy. Sondáž se provádí tak, že se postupně odkrývají jednotlivé vrstvy maleb, které pro laika vypadají jen jako nic neříkající růžové nebo hnědé fleky. Sondy mají většinou tvar obdélníků o rozměrech přibližně 10 x 20 cm a zde jich bylo k vidění desítky.

V kronice je totiž zmínka o tom, že se před staletími nacházel na zdivu radnice obraz Apoštolů, ale není známo, v kterém místě by to mohlo být. Historický poklad zřejmě nyní odborníci našli, a to asi pod deseti vrstvami omítek. Odebrali zde vzorky malby, o níž se domnívají, že pochází z období baroka. Více se dozví až při odkrytí celého díla. „Pokud se prokáže, že jde o historický nález, budeme ho chtít zachránit, a pokud to půjde, byli bychom rádi, aby se ošetřil a zůstal na očích veřejnosti“, sdělila starostka obce v tisku (viz Strakonický deník 12. června 2008, článek „Radnice skrývá tajemnou malbu“).

Kvůli odhalení maleb se pozdržela plánovaná rekonstrukce radnice.

Poznámka: 1. ledna 2009 bude sloučeno městské kulturní středisko, s nímž MARTAGON doposud každoročně spolupracoval při pořádání výstavy, a muzeum do jedné příspěvkové organizace pod názvem „Městské muzeum a kulturní centrum Volyň“.

Zhodnocení výstavy lilií Hodonín 2008

Jaromír R e z e k

7. ročník mezinárodní výstavy lilií a jejich aranžmá pořádaný organizací LILIE Hodonín je již minulostí a nám nezbývá než vzpomínat a bilancovat. Výstava se opět konala v prostorách Městského úřadu Hodonín, Horní Valy ve dnech 20. až 22. června 2008.

Příprava výstavy byla předznamenána tím, že stanovený brzký termín se příliš nesesetkal s dobou kvetení, a hrozilo, že nebude co vystavovat. Řada vystavovatelů lilií účast odřekla, protože jim nic nekvetlo. Mnohokrát jsem slyšel „kdyby to bylo o týden později“. Výstavu nakonec zachránila dodávka lilií z Holandska.

Něco málo z nejranějších lilií jsem dovezl já a tradičně Jenda K l e m e n t , P. K l u b u s a M. K r e j č í ř o v á . Podstatně lepší to bylo s aranžemi. Hodonínským pěstitelkám a aranžérkám kvetou lilie přece jen o nějaký den dříve, takže na svých 109 aranžích měly lilií dost.

Kromě asi 300 lodyh lilií v aranžích bylo vystaveno dalších více než 500 lodyh lilií. Celkový počet odrůd lze těžko stanovit. Lilie v aranžích nebyly označeny, ale v sortimentu jsme napočítali, že bylo vystaveno 81 odrůd. Vystavovalo 15 vystavovatelů: M. Belková, V. Černá, A. Čobrdová, D. Prokešová, E. Pařízková, E. Tomanová, J. Tůmová, M. Krejčířová, M. Šťastná, H. Procházková, B. Vlková, J. Rezek, J. Klement, P. Klubus a šestiletý Vojtíšek Procházka. Součástí výstavy byla soutěž aranžérů a pěstitelů.

Příjemným zpestřením celé akce byla doplňková výstava barevných fotografií z prostředí Alp, Dolomit a Českomoravské vysočiny (vystavoval J. Rezek – poznámka redakce). Vše skloubil dohromady do překrásného harmonického celku profesionální aranžér Přemysl Michal.

Poslední den výstavy ji navštívil i předseda republikové rady ČZS pan MUDr. Josef Kříž s paní Slavíkovou. Byli příjemně překvapeni kvalitou a rozsahem naší výstavy a nešetřili slovy chvály. Mimo jiné př. Kříže zaujalo, že organizátoři byli jednotně oděni do triček s obrázkem lilií a nápisem „Výstava lilií Hodonín 2008“.

Výsledky soutěží: aranžmá ve vázách 1. cena M. Belková (cena organizace MARTAGON), 2. M. Krejčířová, 3. D. Prokešová; aranžmá v miskách 1. cena M. Krejčířová, 2. D. Prokešová, 3. E. Pařízková; nejhezčí lilie 1. cena 'Caramella', J. Rezek (cena starosty města Hodonína), 2. 'Iberflora', J. Klement, 3. 'Loreto', P. Klubus. Cena Václava Tyleho za nejlepší kolekci lilií - J. Rezek.

PS: Protože SZO ČZS MARTAGON Praha věnovala naší organizaci cenu do soutěže, nemohli jsme zůstat pozadu a věnovali jsme cenu do soutěže na jejich výstavě v Rakovníku, a to „za výjimečný exponát“. Cenou byla fotokoláž (50 x 60 cm) s vítěznou lilií, překrásnou lodyhou odrůdy 'Pink Perfection', kterou vystavoval předseda organizace MARTAGON Vratislav Novák. K předání naší ceny došlo na členské schůzi LILIUM Brno dne 11. října 2008, které se přítel V. Novák zúčastnil.

Výstava LILIUM Brno v Rožnově pod Radhoštěm 2008

Bohumil Fridrich

Vystavovalo 13 vystavovatelů: Ing. Miroslav Bartoš, Nikola Bolacká, Karel Braun, Jiří Dudek, Josef Dudek, Bohumil Fridrich, Josef Chlebiš, Jan Klement, Vojtěch Macháček, Ing. Břetislav Mičulka, Václav Pavlík, Ing. Zdeněk Seidl, Miloslav Tlach. Vystaveno bylo 350 lilií, z toho 107 soutěžních. Hodnotící komise ve složení Bohumil Fridrich (předseda), Karel Braun, Jan Klement určila vítězné exponáty.

Asiatky Ia – vzpřímené/1; 1. 'Josef Matásek' (J. Klement), 2. 'Kóbe' (M. Tlach), 3. 'Landini' (M. Bartoš), Ia – vzpřímené/2; 1. 'Giraffe' (Z. Seidl), 2. 'Castello' (K. Braun), 3. 'Black Spider' (B. Mičulka) a 'Lemon Stardust' (J.

Klement), Ib,c – vybočené; 2. 'Son of Cindy' (K. Braun), 2. 'Olinka' (J. Chlebiš), čestné uznání 'Satin Slippers' (M. Tlach). Čínské hybridy – odrůdy VIa,b trubkovité; 1. 'Pink Perfection' (J. Klement), 2. 'Ice Caves' (M. Tlach), 3. 'Iowa Gold' (J. Dudek), VIc,d – turbanovité; 1. 'Brighton' (J. Dudek), 2. 'Uno' (K. Braun), 3. 'Uno' (J. Dudek), VIa,b – novošlechtění/1; 1. JK 11-01 (J. Klement), 2. 90-0-3 (B. Mičulka), 3. CHL-6/03 (J. Chlebiš), VI – novošlechtění/2; 1. 1/04 (M. Tlach), 2. JK 33-03 (J. Klement), 3. R 200/02 (N. Bolacká), čestné uznání NOR 200/18 (N. Bolacká). LA-hybridy/1; 1. 'Printal' (M. Tlach), 2. 'Gerrit Zalm' (B. Mičulka), LA-hybridy/2; 1. 'Royal Delight' (K. Braun), 2. 'Jazz It Up' (M. Tlach), 3. 'Ceb Dazzle' (B. Mičulka), LA-hybridy/3; 1. 'Royal Sunset' (M. Tlach), 2. 'Ceb Glow' (Z. Seidl), 'Turandot' (K. Braun), čestné uznání 'Jazz It Up', 'Indian Diamond', ALADDIN'S GLOW (M. Bartoš), LA-hybridy vybočené; 1. 'Longida' (M. Tlach). AT-hybridy; 1. 'Evina' (V. Pavlík), LT-hybridy; 1. 'Dragoon' (J. Dudek), OT-hybridy; 1. 'Ortega' (K. Braun), 2. 'Minamoto' (B. Fridrich). Cena MARTAGONU Praha za nejlepší čínský hybrid 'Ice Caves' (M. Tlach). Putovní cena LILIUM Brno pro nejúspěšnějšího vystavovatele (M. Tlach). Cena Ing. B. Mičulky za nejlepší vystavenou českou odrůdu 'Brighton' (J. Dudek). Cenu diváků věnovanou ředitelem Valašského muzea v přírodě Ing. V. Koukalem získala odrůda 'Marilyn' (M. Tlach).

Výstava lilií na zámku v Žirovnici v roce 2008

Václav Tyle

Jsem rád, že se mi letos podařilo splnit několikaleté opakované pozvání přítele MUDr. J. Kříže na žirovnickou výstavu lilií. Časně ráno v 5 hodin jsme spolu se svým známým nastartovali auto Favorit a vyjeli směrem k jihu. Chtěli jsme se vyhnout dopravní „zácpě“ přes Prahu, což se povedlo. Cesta ubíhala bez problémů a po jedné svačince v motorestu jsme se zastavili v Pelhřimově, kde jsem chtěl navštívit př. Hejdu, který je členem MARTAGONU. Nebyl však doma, řezal a připravoval lilie právě na žirovnickou výstavu.

Do Žirovnice jsme dojeli kolem desáté hodiny dopoledne. Po otevření zámecké brány jsme zaparkovali na nádvoří zámku, kde nás uvítal př. Kříž a pozval na malé občerstvení. Zanedlouho následovala prohlídka zámeckých sálků. Zde si každý vystavovatel mohl vybrat místo podle velikosti své expozice. Vázy, voda i doplňková zeleň byly připraveny na místě, a tak s pomocí velice milé a šikovné aranžérky mohla začít naše práce. Přivezl jsem celkem 72 lodyh lilií téměř ze všech skupin, hlavně OT-hybridy, které jsme z auta nanosili nahoru. Po krátké poradě, jak by měla má expozice vypadat, jsme začali s aranžováním a skončili až skoro po čtyřech hodinách pilné práce.

Když jsme byli hotovi a zbylo trochu času, obešli jsme všechny sálky, ve kterých si připravovali své expozice další naši známí liliáři. Mohli jsme s nimi podiskutovat o všem, co nového na výstavu přivezli. Největší sál byl připraven

na večerní koncert, tudíž jsme museli čekat až koncert skončí. Až ve 22 hodin se začala vynášet sedadla a divadelní, resp. koncertní sál, bylo možno začít připravovat na aranžování lilií, které skončilo v nočních hodinách. Takže, přátelé, byl to „fofr“ od pořadatelů i vystavujících hostů, kteří tam pomáhali.

Přítel Kříž se mnou v průběhu odpoledne došel na nedalekou místní faru, představil mě tam a domluvil tam naše přespání. Na faře jsem spal už podruhé v životě, jednou kdysi ve Valticích na Moravě a nyní v Žirovnici. To nemělo chybu a upřímné díky!

Společný večerní program tradičně uspořádaný místní zahrádkářskou organizací bývá velmi družný. Posezení zde bývá spojeno s dobrou večeří, ochutnávkou bílých a červených vín za přispění „someliéra“ př. Kříže. Také jsme popřáli vše nejlepší paní Marii Slavíkové k jejímu životnímu jubileu, aby se ještě dlouho mohla „piplat“ s těmi liliemi. Zábava byla v plném proudu, přátelské diskuze, nápady a vše, co k tomu patří, se nedají jen tak lehce přenést na papír, to se musí prožít! Díky! Snad ještě větší dík patří „mladým“ členkám z žirovnické zahrádkářské organizace, které veškerou svou práci odváděly beze zbytků a s úsměvem na rtech, i když už mají hodně křížků na svých bedrech!

A nyní bych rád připojil pár řádků o vystavovatelích, kterých bylo celkem 16. V dolejší vstupním sálku měla expozici dcera známého pěstitele lilií př. Jůna z domácí organizace, který letos zemřel. Byla to paní Bírková, jež vystavila 19 váz s liliemi. Nejvíce se mi líbil tmavě růžový LA-hybrid 'Algarve'. Další expozice patřila př. Moravové z Nové Včelnice. Připravila 11 váz a také úžasnou kytici botanické *Lilium regale*. V druhém sálku měl př. Kláška 38 váz krásných lilií. Zde mne nejvíce zaujaly odrůdy 'Blue Eyes' (růžová se světlým středem) a velkokvětá 'Sarina' žluté barvy a tmavě růžový 'Matchwinner'. Ve třetím sálku se nacházela ve 38 vázách expozice př. Tyleho z Račiněvsí. Diváky zaujaly OT-hybridy 'Silk Road' s 10 květy, červená 'Scheherezade' se žlutým lemem, 'LeVern Freimann' s 11 květy. Dále to byly asijský tango hybrid 'Black Spider' (bílý s rozmytým vícebarevným středem) a semenáč bílé velkokvěté trubky se zeleným přelivem. Čtvrtý sál měl obsazen př. Basík, zahradník z Chýnova, jenž ve 24 vázách předvedl velice krásnou expozici, kde vynikal bílý 'Bright Diamond' a dvojbarevná 'Linda'. V dalším sále suverénně kraloval př. Šlosiar z Neznašova s 19 vázami, kde vynikaly asiátky 'Netty's Pride' (krémová s fialovým brašmarkem), 'Loreto' (oranžová s hnědým brašmarkem), které doplňovala kytice známé odrůdy 'Evina'. Ve větším sále měl přítel Vráťa Novák 13 váz, kde zářil fialově růžový aurelián 'Pink Perfection' a OT-hybrid 'Purple King' v karmínově růžové barvě. Přítel Hloušek připravil své exponáty do 5 váz. Vynikala 'Longicanda', což je sytě karmínově červený LA-hybrid s meruňkovým jazýčkem, původem od polského šlechtitele B. Kondrota. Přítel Rezek z Brna opět potvrdil výstavní kvalitu svých lilií. Mne zaujal exponát 'Marilyn', dále LA-hybrid 'Golden Tycon' s velikými zlatožlutými květy a pěkný, skoro černý 'Pup Art' typu tango. Již zmíněný přítel Hejda z Pelhřimova měl 22 váz, kde mě zaujala snad nejtmavší asiátka

'Landini' a žlutý tango hybrid či nazelenalý aurelián 'Green Canterbury', který má zřejmě původ u přítele Hoella v daleké Tasmánii. V divadelním sále vévodila rozsáhlá expozice liliářských „dvojčat“ př. Slavíkové a př. Kříže, kteří vystavili v 60 vázách 268 lodyh lilií! Opět musím obdivovat „aranžérský um“ paní Marušky, která, co ji znám, aranžuje exponáty na všech výstavách. Tady nebudu jmenovat jednotlivé odrůdy, ale spíše poukáži na tzv. „špeky“. Mohla by to být např. odrůda Ia/bc 'Mango' s robustností polyploidů, dále odrůdy 'Party Diamond', 'Mariane' i zvláště „křiklavá“ 'Salsa', triploid v oranžově červené barvě. Expozice lilií p. Mega ze Slovenska, kterou poslal už poněkolkáté na žirovnickou výstavu, se vyznačovala velkým množstvím semenáčů pod čísly. Šlechtí čínské hybridy a lodyhy vystavuje, až když dorostou do velké síly. Jako vždy byla jeho expozice velice působivá.

Také byly vystaveny růže (př. Petr, př. Domský - můj dávný přítel, jenž se zabývá i liliemi – ale tentokrát už měl veškeré lilie, které by ho prezentovaly na výstavě, odkvetlé), dále př. Kovařík ze Slovenska měl vystavenou vynikající kolekci mečíků. Musím se ještě zmínit o „sklípku“ a dalším zámeckém prostoru, kde byla možnost nakoupit sadbu různých květin, cibulovin, skalniček (koupil jsem si je na skalku), ale prodávaly se tu i čerstvě natrhané borůvky. Nakoupil jsem jich 3 sklenice a pokaždé, když pečů koláč nebo jím knedlíky s borůvkami, vzpomínám na pěkně vydařenou a organizovanou výstavu Žirovnici konanou ve dnech 5. až 8. července 2008. Slavnostního zahájení v 10 hodin se zúčastnil hejtman kraje Vysočina, starosta města Žirovnice a další hosté.

Budu-li živ v příštím roce 2009, těším se opět na shledanou s přáteli na letní výstavě lilií v Žirovnici, která je široko daleko známa i pod názvem Zahrada Vysočiny. Tak to viděl – prožil a napsal Václav Tyle z Račiněvsi u Roudnice nad Labem.

Výstava „Květy 2008“ v Lysé nad Labem

Petr Šrůtka

Výstava lilií a jiných květin v Lysé nad Labem „Květy 2008“ se konala ve dnech 10. - 13. července 2008, čili navazovala na výstavy v Rakovníku a Žirovnici. Instalace probíhala již o den dříve, kdy jsem také do Lysé k večeru přijel. Druhý den ráno byla instalace dokončena a výstava zahájena.

Lilie byly vystaveny jako obvykle ve velké hale, svoje exponáty přivezlo celkem 18 vystavovatelů. Nejrozsáhlejší byla expozice firmy Lukon Bulbs, tedy Ing. Pavla Nejedla. Vystavoval orienpety, orientální hybridy a LA-hybridy. Často se jednalo o nově zaváděné odrůdy, z nichž mohu jmenovat např. 'Tokugawa', 'Minamoto' – orienpety s velkými bílorůžovými květy. Dále to byly známější 'Nymph' – bílý orienpet s červeným pruhem, 'Gluhwein' – krémově růžový, 'Conca d'Or', 'Erfordia', 'Avocado', 'Friso' (podobný odrůdě 'Silk Road'), 'Leslie's Favorite' (žlutý orienpet), 'Red Hot', 'Red Moon', 'Robert Swanson' a

další odrůdy. Expozici velmi zvýraznila skutečnost, že od jedné odrůdy bylo vždy několik lodyh.

Rozsáhlou expozici zahrnující především LA-hybridy a orienpety vystavovali Dr. Josef Kříž a Ing. Marie Slavíková. I zde bylo zpravidla aranžováno několik lodyh od jedné odrůdy. Byly zde například odrůdy 'Puccini', 'Playa Blanca', 'Saba Jewel', 'Tavelo', 'Royal Trinity', 'Blackout' (červený LA-hybrid (?) s tmavými středy petalů), 'Satin Slippers', 'Hiawatha', 'Evina', 'Corrida', 'Tropical Breeze' (šeříkově růžový asijský hybrid s tečkováním po okrajích petalů), 'Yellow Pixel' (s výrazně žlutými květy a hustými tečkami ve středu), 'Dotcom', 'Centerfold' a 'Golden Torch'. Z orienpetů v této expozici vynikaly 'Scheherezade', 'Alexandra', 'Minamoto' a obrovitá lodyha odrůdy 'Leslie Woodriff'.

Přítel Josef Basík vystavoval především LA-hybridy a asijské hybridy, například 'Linda', 'Gran Cru', 'Tresor', 'Golden Tycon', 'Suncrest', 'Red Alert', 'Samur', 'Archacon' a 'Bright Diamond'. V jeho expozici byly také nové AO-hybridy 'First Crown' a 'Elegant Crown' a LO-hybrid 'Triumphator'.

Přítel Ing. Miroslav Bartoš vystavoval kolekci starších asijských odrůd doplněnou několika novějšími výpěstky trubkovitých a orientálních hybridů. Byly zde k vidění například odrůdy 'Bronzino', 'Sutter's Gold', 'Nutmegger', 'Pink Champagne', 'Brighton', 'Longipinka', 'Holland Beauty', 'Futura' a 'Space Mountain'.

Přítelkyně Jaroslava Bendová vystavovala asijské a LA-hybridy, například 'Rokardmount', 'Mango', 'Valaška', 'Dream Works' a 'Royal Trinity'.

Přítel Karel Braun vystavoval většinou hybridy svého šlechtění, např. 'Brno', 'Uno' a 'Evina', podstatnou část expozice tvořily semenáče trubkovitých hybridů.

V expozici přítele Jiřího Hlouška byly již tradiční trubkovité a henryi hybridy například 'Večerní Záře', 'Maškaráda', 'Liliana' a fuchsiově růžový orienpet 'Robina'. Řada vystavených hybridů pocházela z jeho vlastního šlechtění.

Přítel Jiří Kovář dovezl na výstavu převážně své trubkovité hybridy, například 'Pirujete Splendor', nebo 'Caligula' (tetraploidní žlutá trubka). Pozoruhodný byl semenáč 'Ryirube' s výrazným fialovým rubem, který př. Kovář vypěstoval ze semen dodaných Joe Hoellem z Tasmánie. V jeho expozici byly i další lilie, např. 'Evina', 'Suncrest', novošlechtění 'Perlička' a *Lilium pardalinum*.

V expozici přítele Vojtěcha Macháčka byly k vidění trubkovité a asijské semenáče, například 'Uno', 'Suncrest', 'Evina' a 'Morava'.

Přítel Jan Klement z Moravy vystavoval převážně trubkovité odrůdy, například 'Redgoldina', 'Bellada', 'Planeta' a orienpety 'Erfordia', 'Silk Road'. Velmi pozoruhodný v jeho expozici byl henryi hybrid 'Aso', s pevnými turbánky ideálního tvaru s papilami v krémově bílé barvě se žlutými středy.

V expozici liliáře Antona M e g a z Bratislavy byly převážně jeho vlastní semenáče, a to jak henryi hybridy, tak orienpety, pocházející podle mého odhadu pravděpodobně z křížení odrůd 'Silk Road' a 'Leslie Woodriff'. Pozoruhodný byl semenáč AM-99/0055-2 s výrazným pyramidálním květenstvím a s oranžovými poloturbanovitými květy.

Expozice přítele Vratislava Nov á k a byla pozoruhodná mohutnými lodyhami orienpetů 'Leslie Woodriff' a 'Robert Griesbach'. I další exponáty byly pozoruhodné, například 'Northern Sensation', 'Pink Jazz', 'Gluhwein', 'White Henry', 'Red Dutch', 'Večerní Záře', 'Futura' a 'American Flame'.

Přítel Pavel Petrlík vystavoval převážně asijské hybridy, například 'Ariadne', 'Evina', 'Kát'a' a 'Karen North'.

Pozoruhodné lilie bylo možno nalézt také v expozici přítelkyně Boženy Re is ové, např. světle smetanově žlutý orienpet s narůžovělým „zaprášením“ 'Capriccio', a také orienpety 'Griesbach's Gold', a 'Erfordia'. Měla zde i lodyhu *Lilium longiflorum* a legendární asijský hybrid 'Josef Matásek'.

Dominantními liliiemi v expozici přítele Jaromíra Re z k a byly 'Silk Road', 'Erfordia', 'Conca d'Or', 'Altari', 'Aso' a asijský hybrid 'Nutmegger'.

V expozici přítele Miloslava T l a c h a bylo na první pohled patrné jeho úsilí vypěstovat trubkovité hybridy s pyramidálním tvarem květenství. Z řady vystavených lilii vynikalo novošlechtění NŠ 47/03-4. Ale i ostatní trubkovité semenáče v barvě bílé, žluté a oranžové měly velmi dobrou úroveň. Z pojmenovaných odrůd byly v této kolekci 'Polyglot', 'Uno', 'Marilyn', 'Trend', 'Kóbe' a 'Nepra'.

Přítel Václav T y l e vystavoval řadu krásných lilii, orienpetů, trubkovitých i asijských hybridů, například 'Silk Road', 'Lucie' (pozoruhodný henryi hybrid s bílými květy se žlutooranžovým středem), 'Robert Griesbach', 'Scheherezade', 'Solid Red', 'Lorina' anebo 'Black Spider'. Zajímavý byl oranžový semenáč s úzkými trubkovitými květy otevřenými jen v jejich poslední třetině, což je podle mého názoru velmi zajímavá vloha vhodná pro šlechtění dalších podobných lilii.

Po celou dobu výstavy jsme spolu s přáteli T y l e m a K o v á ř e m seděli v poradně a odpovídali na různé všetečné dotazy, mezi nimiž tento rok dominovala strupovitost broskví. Když se někdo ptal na lilie, byl to pro nás „svátek“. Byli jsme však poctěni návštěvou zástupkyně čínského velvyslanectví v České republice, která si v doprovodu Dr. J. K ř í ž e přišla prohlédnout celou výstavu (tedy nikoli speciálně jen naši poradenskou „kukaň“). Bohužel až po jejím odchodu mě napadlo, že jsem zmeškal kardinální příležitost rozlousknout dlouholetý problém s názvoslovím skupiny VI – tedy, kdy se má používat termín „číňanky“, „čínské hybridy“, aureliány anebo trubkovité hybridy.

Výsledky soutěže na výstavě v Lysé nad Labem „Květy 2008“:

Exponáty ohodnotila komise: Petr Š r ů t k a (předseda), J. K o v á ř, V. T y l e.

Cena předsedy ČZS na nejlepší expozici: Ing. Pavel Nejedlo, Lovčice

Kategorie „Asijské hybridy“

1. cena: 'Satin Slippers' (Marie Slavíková)
2. cena: 'Griesbach's Yellow' (Božena Reisová)
3. cena: NŠ 'Perlička' (Jiří Kovář)

Kategorie „LA-hybridy“

1. cena: 'Archacon' (Josef Basík)
2. cena: 'Blackout' (Marie Slavíková)
3. cena: 'Golden Torch' (Josef Kříž)

Kategorie „Trubkovité hybridy“

1. cena: 'Polydor' (Vratislav Novák)
2. cena: NŠ 47/03-4 (Miroslav Tlach)
3. cena: NŠ JIKO 'Ryirube' (Jiří Kovář)

Kategorie „Henryi hybridy“

1. cena: 'White Henryi' (Václav Tyle)
2. cena: 'Aso' (Jan Klement)
3. cena: 'Uno' (Karel Braun)

Kategorie „Orienpety“

1. cena: 'Leslie Woodriff' (Anton Mego)
2. cena: 'Capriccio' (Božena Reisová)
3. cena: 'Robert Griesbach' (Vratislav Novák)

Květy na zámku 2008

Zdeněk Seidl a Vladimír Pernica

Přítel Vladimír Pernica letos zorganizoval druhý ročník výstavy pozdních lilií, mečíků a jiřin. Výstava se pod názvem „Květy na zámku“ uskutečnila ve dnech 11. - 13. 7. 2008 v komorním prostředí zámku v Brodce u Prostějova. Vstupní halu a prostor schodiště jsem už znal z minulé výstavy, velmi příjemně mne však překvapila příjemná atmosféra hlavního sálu v prvním patře.

Výstavní plocha byla oproti minulé výstavě větší o 80 m². Ve 270 vázách si mohli návštěvníci prohlédnout okolo 600 lodyh květů od 18 vystavovatelů, kteří prezentovali přibližně 100 kultivarů lilií, 20 kultivarů a 8 novošlechtění mečíků př. Josefa Kabilky a 60 odrůd jiřin manželů Mikyskových. Vázy poskytla společnost CITAZ, s. r. o. rodiny Šlajsovy, která stejně jako na minulé výstavě operativně řešila potřebu váz, což ocení každý, kdo někdy organizoval výstavu. Uspořádání expozic a doplňkové aranže zajistily paní Marie Krejčířová z Hodonína s paní Beranovou z Bouzova a slečnou Kašou Ochenskou z Polska. Bylo vytvořeno cca 30 malých až velkých aranží, na což bylo spotřebováno dalších asi 200 lodyh. Návštěvníků bylo bohužel méně než minule, což první den po otevření výstavy ovlivnilo i počasí. Ztráta byla pokryta prodejem cibulí př. Pernici.

Mezi liliemi bylo možné zhlédnout lodyhy orienpetů až se čtyřiceti květy a poupaty vystavené paní Ferfeckou z Polska. Př. Braun představil vlastní semenáč OT-hybridu stejně jako př. Widerski z Polska. Ing. Nejedlo vyhověl přání organizátora výstavy a zaslal krásnou kolekci orientálek. Ing. Jošt velmi potěšil kolekcí převislých asiátek (různé Northovi hybridy, 'Slate' a dvě novinky J. Freemanové) a kolekcí trubkovitých čínských hybridů s novinkou 'O'Wato' od B&D Lilies. Délka lodyh jeho LA-hybridů byla více než úctyhodná. Květy zaslal i nemocný Jenda Klement po dalším vystavovateli př. Rezkovi. Př. Josef Dudek dovezl i květy bratra Jirky a př. Chlebiše. Př. Wistuba zorganizoval účast polských přátel (Ferfecka, Stania, Ochenkowska, Widerski), včetně dovozu lilií př. Seidla a dovozu aranžérky. Ze skupiny OT-hybridů byly k vidění dnes už klasické odrůdy, nový 'Pizzazz' byl zastoupen nejméně deseti lodyhami. Celkově se podařilo shromáždit na 30 kultivarů především amerických a také kanadských. K vidění byl 'Northern Star' i 'Northern Magic', Makův 'Indian Summer' či Samův 'American Brandstand'. Ze skutečných novinek to byly 'Dunyazade', 'Scene Stealer' a z loňské introdukce pak 'Miss Libby' a 'Carte Blanche'.

V pátek, po uzavření úvodní části výstavy, se uskutečnilo setkání organizátora a jeho pomocníků s vystavovateli z Česka i Polska, pokud už neodjeli. Jiní naopak přijeli jako Jiří Dudek a místostarostka paní Pluhařová, která značně pomohla s realizací tohoto snu př. Pernici, ze kterého se pomalu stává tradice. V sobotu dopoledne se na obecním úřadě v Brodku u Prostějova konala přednáška př. Pernici za asistence př. Seidla, a to nejen k liliím, ale i dalším cibulovinám a hlíznatým květinám.

Z organizačních důvodů nebylo možné zorganizovat klasickou soutěž vystavených exponátů, protože vzhledem k obvyklému počtu kategorií a skupin patří hodnocení lilií k nejsložitějším a v malém počtu organizátorů je opravdu nelze uskutečnit. Proto proběhla alespoň anketa diváků s tímto výsledkem: 1. místo 'Robina' (K. Ochenkowska) a 'Starfighter' (P. Nejedlo); 2. 'Miss Libby' (V. Pernica) a 'Rio Negro' (P. Nejedlo); 3. 'Arabesque' (Z. Seidl) a 'Pizzazz' (J. Dudek).

A co dál? Př. Pernica zatím hodnotí veškerá pro a proti. Ale pokud mu to zdraví dovolí a zůstane tolik příznivců tohoto zajímavého projektu, možná v něm bude pokračovat.

Už jste šupinovali orienpety?

Tomáš Sehnoutka

V posledním desetiletí obohatily naše zahrádky překrásné květy orienpetů. Snad každý pěstitel lilií si opatřil několik cibulí a čekal, co z nich na zahrádce vykvete. První rok se ještě v plné kráse většinou neprojeví, ale v dalších letech přibývá květů na lodyze a výška rostliny může být obdivuhodná. Sám jsem již několik desítek odrůd orienpetů vyzkoušel. Několik jich nesplnilo očekávání, ale

z těch nejlepších jsem byl nadšen. Není divu, že jsem se rozhodl ty nejperspektivnější orientpety rozmnožit šupinováním.

Každý rok na podzim šupinuji už přes dvacet let nejlepší orientálky, a to bez nejmenších problémů. Prostě začátkem listopadu vyndám ze země liliovou cibuli, opatrně odlámu asi 10 šupin a vložím je do mikroténového sáčku s mírně vlhkou rašelinou. Sáček se šupinami jsem na 3 měsíce přenesl do bytu, kde ve skříni při pokojové teplotě narostly na šupinách malé cibulky. Koncem ledna jsem sáčky se šupinami přemístil na další 3 měsíce do ledničky na prochlazení a začátkem května jsem prochlazené šupiny s cibuličkami sázel na záhony. Tento postup se mi osvědčil a zevšedněl natolik, že mě ani nenapadlo, že by mohly u orientpetů nastat nějaké problémy.

A tak jsem před dvěma lety poprvé rozšupinoval i orientpety. Když jsem pak v květnu sázel tyto prochlazené šupiny s cibulkami na záhony, všimnul jsem si, že během prochlazování v ledničce se cibulky na šupinách orientpetů ještě zvětšily. Moje radost však netrvala dlouho...

Zatímco šupinované orientálky během několika týdnů utvořily na záhonech hustý porost lístečků a z každé šupiny vyrostla nejméně jedna rostlinka, na záhonu šupinovaných orientpetů vyrašily lístečky jen z každé desáté šupiny. Hned jsem si vzpomněl na bédování jednoho známého pěstitelé lilií. Ten dostal před více než deseti lety několik cibulí tehdy velice vzácných orientpetů od svého přítele ze Švýcarska. Ve snaze rychle nové orientpety namnožit je rozšupinoval a přitom postupoval stejně, jak to dělával desítky let s jinými odrůdami a druhy lilií. A ejhle, po výsadbě prochlazených šupin na záhony skoro nic nevzešlo a řada vzácných orientpetů byla ztracena.

Kde se tedy stala chyba? S největší pravděpodobností potřebují orientpety k prochlazení šupin s cibuličkami nižší teploty, než to stačí liliím z jiných skupin. A tak mi nezbylo nic jiného, než čekat na další rok. Záhon se „spícími“ šupinami prodělal další, tentokrát už celou zimu a na jaře se objevil hustý kožich lístečků. Při dalším šupinování orientpetů jsem se rozhodl udělat pokus. Po třech měsících v teple jsem sáčky s našupinovanými orientpety už nedal do ledničky (v níž byla teplota kolem 7°C), ale dal jsem je na tři měsíce k příteli do chladírny, kde bylo udržováno teplotní rozmezí těsně nad bodem mrazu.

A skutečně, stal se „zázrak“. Po výsadbě prochlazených šupin na záhon v květnu letošního roku všechny cibulky na šupinách orientpetů vyrašily. Bylo by dobré, kdyby se o zkušenosti s šupinováním orientpetů podělili i další pěstitelé lilií a své postřehy sepsaly k uveřejnění ve zpravodaji Liliář. Pomohou tak svým méně zkušeným nebo začínajícím kolegům vyhnout se zbytečným neúspěchům.

Odrůdy světového sortimentu lilií od Ing. Mičulky vydala na céděčku SZO LILIUM Brno. Vyobrazeno je 2 778 lilií a popsáno na 3 000 odrůd se synonymy. Céděčko zašle p. Helena Braunová, U kapličky 21, 683 01 Rousínov po obdržení 115 Kč za céděčko a poštovné. Objednat můžete na poukázce C.